

Beýni bozulmalary, beýniniň işleýşine täsir edýän dürli ýagdaýlary öz içine alýar. Bu bozulmalar, nerw ulgamynyň dürli böleklerinde ýüze çykyp, dürli alamatlar bilen häsiýetlendirilýär.

Beýni bozulmalarynyň köp sanly sebäbi bolup biler. Genetiki faktorlar, beýni bozulmalarynyň käbir görnüşleriniň döremegine sebäp bolup biler. Şeýle hem, beýni şikesleri, ýokançlyklar, gan aýlanyş bozulmalary we autoimmun hadysalar beýni bozulmalarynyň döremegine getirip biler. Mysal üçin, Altsgeýmer keseli genetiki we daşky gurşaw faktorlarynyň utgaşmasy netijesinde ýüze çykyp biler.

Beýni bozulmalarynyň alamatlary, bozulmanyň görnüşine we agyrlygyna baglylykda üýtgeýär. Käbir umumy alamatlar, kelle agyrlygy, tutgaýlar, ýatkeşligiň ýitmegi, hereket bozulmalary we psihiki ýagdaýyň üýtgemegidir. Mysal üçin, Parkinson keseli hereket bozulmalary, şol sanda titreme we hereketiň haýallamagy bilen häsiýetlendirilýär.

Beýni bozulmalarynyň bejergisi, bozulmanyň görnüşine we agyrlygyna baglylykda üýtgeýär. Dermanlar, alamatlary dolandyrmak we bozulmanyň öňe gitmegini haýallatmak üçin ulanylýar. Mysal üçin, Altsgeýmer keseli üçin dermanlar ýatkeşligi gowulandyrmak we kognitiw funksiýalary saklamak üçin ulanylýar. Şeýle hem, fizioterapiýa, iş terapiýasy we psihoterapiýa ýaly goldaw bejergileri, bozulmanyň täsirlerini azaltmak üçin ulanylýar.

Beýni bozulmalarynyň önüni almak üçin sagdyn durmuş ýörelgelerine eýermek möhümdir. Zygiderli bedenterbiýe, dogry iýmitlenmek we ýeterlik dynç alyş, beýni saglygyny saklamaga kömek edýär. Şeýle hem, stresden gaça durmak we psihiki saglygyňyzy goramak üçin pozitiw pikirlenmek möhümdir. Sanjymlar we ýokançlyklaryň wagtynda bejergisi, beýni bozulmalarynyň töwekgelçiligini azaldyp biler.

Jennet KAKAMYRADOWA

**Myrat Garryýew adyndaky Türkmenistanyň Döwlet lukmançylyk
uniwersitetiniň Nerw keselleri we neýrohirurgiýa
kafedrasynyň assistenti**